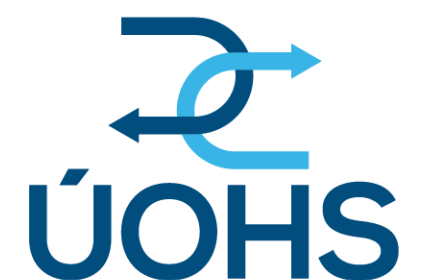

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

PŘEHLED KOMPETENCÍ A ČINNOSTI

2019

Mgr. et Mgr. Martin Švanda
tiskový mluvčí

Obsah prezentace

- I. Působnost a organizace ÚOHS**
- II. Správní proces a soudní přezkum**
- III. Ochrana hospodářské soutěže**
- IV. Významná tržní síla**
- V. Veřejné zakázky**
- VI. Veřejná podpora**

Působnost a organizace ÚOHS I

■ Historie

- 1991 zřízen Český úřad pro hospodářskou soutěž
- 1992-1995 Ministerstvo pro hospodářskou soutěž
- 1996 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Působnost a organizace ÚOHS II

- ústřední orgán státní správy (další ÚOSS – ČTU, ERÚ, ÚOOÚ, ČSÚ...)
- **nezávislý** - nepodléhá žádnému ministerstvu
- **zákon č. 273/1996 Sb.**, o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže
- podpora a ochrana HS proti jejímu nedovolenému omezování
- sídlo v Brně
- předseda Úřadu (6 let, jmenován prezidentem na návrh vlády, max. 2 mandáty)
- 3 místopředsedové

Působnost a organizace ÚOHS III

- **Dle zákona o působnosti Úřad:**
 - vytváří podmínky pro podporu a ochranu hospodářské soutěže
 - vykonává dozor nad zadáváním veřejných zakázek
 - vykonává další působnosti stanovené zvláštními zákony
- **Oblasti působnosti**
 - 1991: hospodářská soutěž
 - 1995: veřejné zakázky
 - 2000: veřejná podpora
 - 2009: významná tržní síla
 - 2017: zákon o platebním styku

Působnost a organizace ÚOHS IV

Působnost a organizace ÚOHS V

Předseda ÚOHS

- Petr Rafaj (od 2009, v 2015 jmenován na druhé období)

Místopředsedové

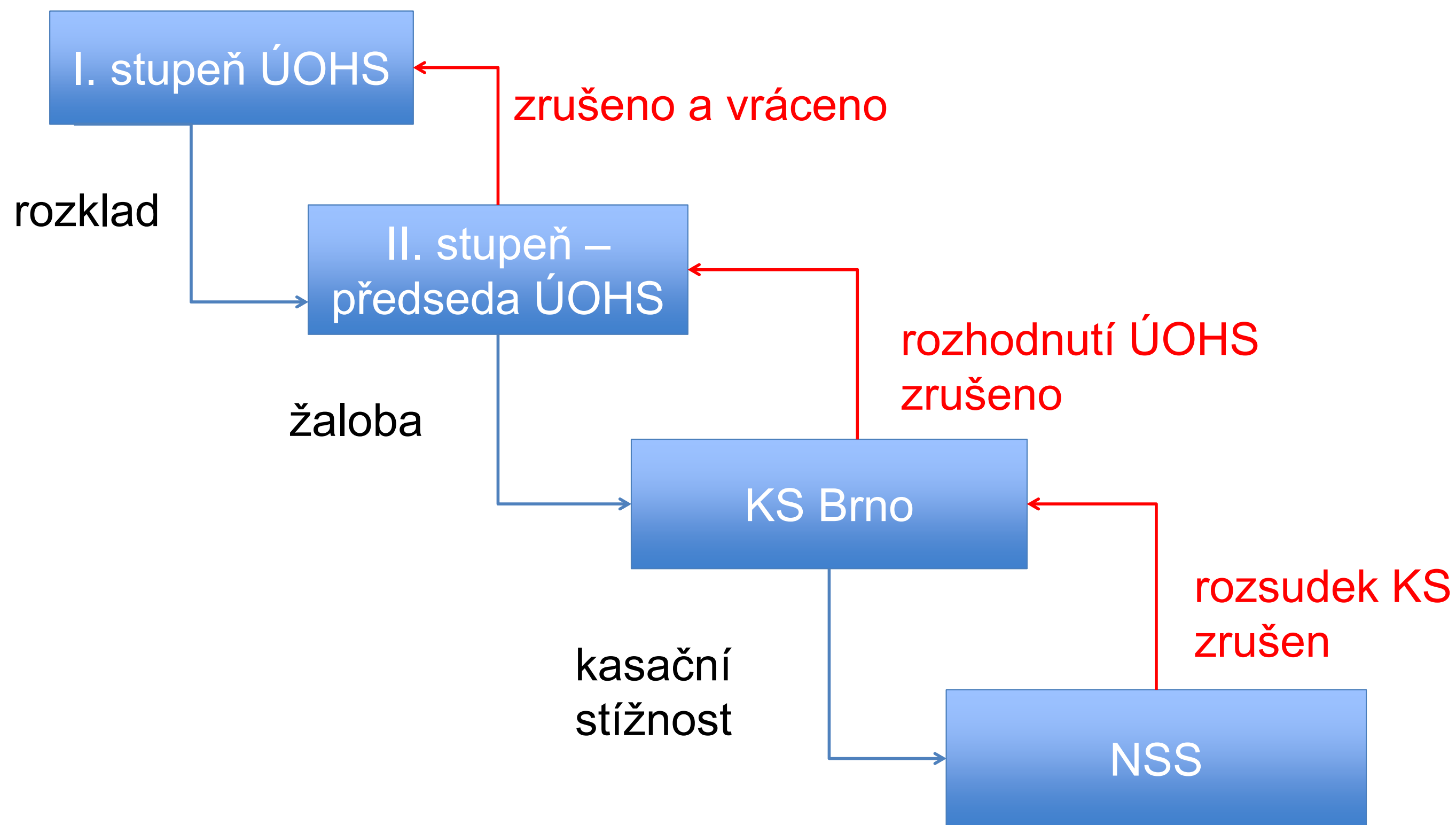
- Hynek Brom
- Eva Kubišová
- Petr Solský

Správní proces a soudní přezkum I

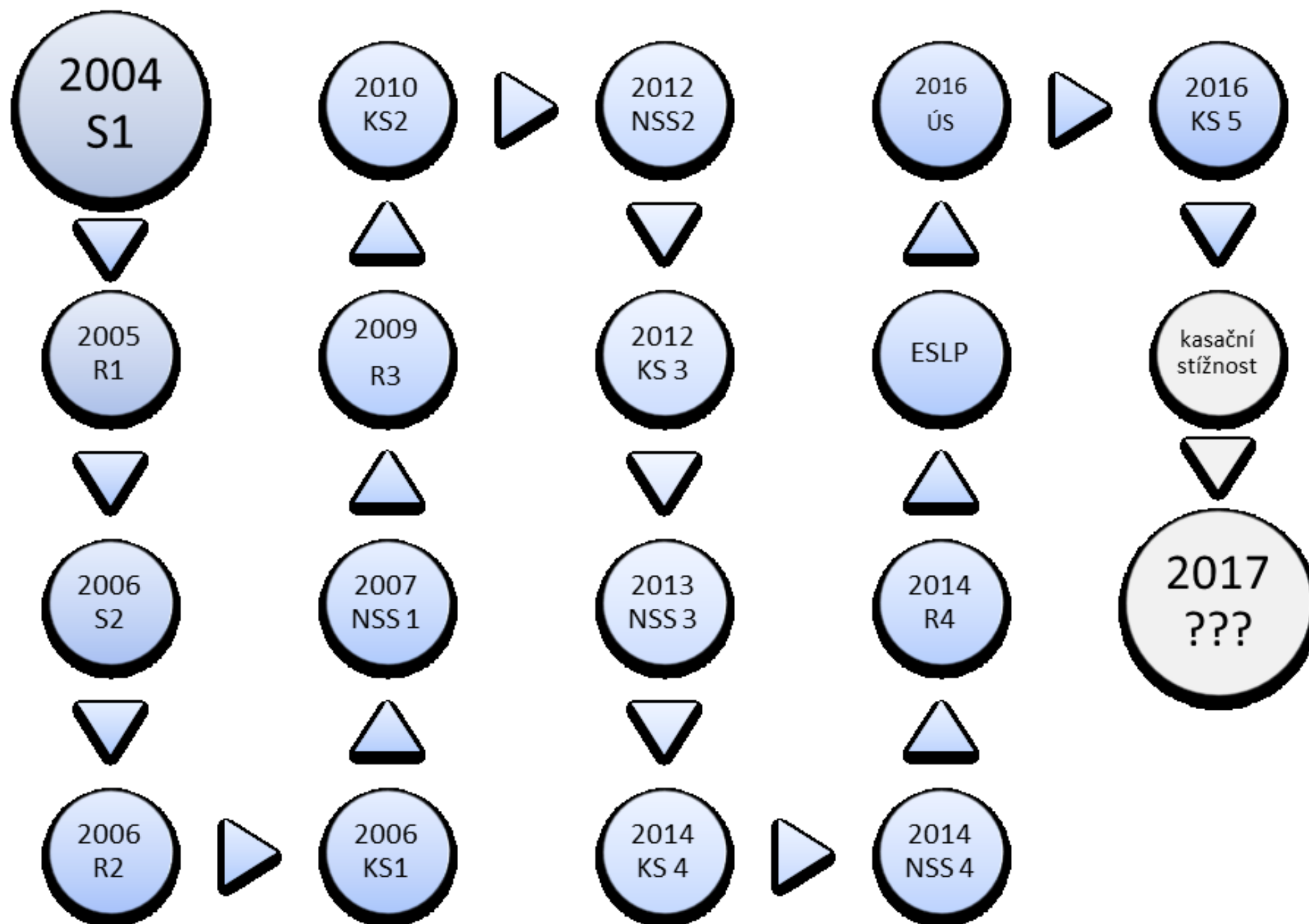
- **Správní řízení dle správního řádu (č. 500/2004 Sb.)**
 - dvoustupňové
 - rozklad k předsedovi Úřadu
- **Soudní přezkum**
 - žaloba ke Krajskému soudu v Brně
 - mimořádný opravný prostředek – kasační stížnost k NSS

Správní proces a soudní přezkum II

Správní proces a soudní přezkum III

Kartel pekařů

Ochrana hospodářské soutěže I

Legislativa

- Antitrustové zákonodárství – od počátku 20. století, nejdříve v USA, Kanada. Po 2. světové válce v EU. Nyní jsou soutěžní režimy v téměř 120 zemích světa.
- **zákon č. 143/2001 Sb.**, o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů
- přímá aplikace unijního práva – **články 101 a 102 Smlouvy o fungování EU** (v případě, že jedná má dopad na vnitřní trh ve více členských státech EU)

Ochrana hospodářské soutěže II

Základní pilíře ochrany hospodářské soutěže

- Zakázané dohody
- Zneužití dominantního postavení
- Spojování soutěžitelů

České speciality

- Dozor nad orgány veřejné správy
- Dohled nad problematikou platebního styku (284/2009 Sb.)
- **Pojem soutěžitel:** *Fyzické a právnické osoby, jejich sdružení, sdružení těchto sdružení a jiné formy seskupování, a to i v případě, že tato sdružení a seskupení nejsou právnickými osobami, pokud se účastní hospodářské soutěže nebo ji mohou svou činností ovlivňovat, i když nejsou podnikateli.*

Ochrana hospodářské soutěže III

Zakázané dohody

- **Soutěžitel** má svou tržní strategii stanovovat individuálně a nezávisle na ostatních soutěžitelích na trhu
- **Horizontální dohody** – mezi přímými konkurenty
 - ceny, zákazníci, trhy, omezování výroby
- **Vertikální dohody** – mezi subjekty na různých úrovních dodavatelsko-odběratelského řetězce
 - určování cen pro další prodej (*Resale Price Maintenance*)

Ochrana hospodářské soutěže IV

Bid rigging

- Zakázané dohody mezi uchazeči o veřejné zakázky
- Až 20% zvýšení ceny zakázky
- Úřad může využít synergie
- Jednoznačná priorita v oblasti hospodářské soutěže

Leniency program

- nástroj k odhalování kartelových dohod
- kdo první nahlásí Úřadu existenci dohody, nedostává pokutu

Ochrana hospodářské soutěže V

Zneužití dominantního postavení

- **Dominantní postavení** – pokud je soutěžitel tak silný, že na trhu může jednat bez ohledu na konkurenci (40 % podíl na trhu + další faktory)
- Samotné dominantní postavení není protizákonné

Zneužitím je:

- Vynucování nepřiměřených podmínek ve smlouvách
- Vázání smlouvy na odebrání jiného plnění
- Uplatňování rozdílných podmínek bez objektivních důvodů
- Zastavení nebo omezení výroby a dodávek
- Odmítnutí přístupu k sítím
- Predátorské ceny

Ochrana hospodářské soutěže VI

Spojování soutěžitelů

- účelem je zabránit vzniku dominanta, který by mohl narušit hospodářskou soutěž na relevantních trzích
- obratová kritéria: dohromady 1,5 mld. CZK + dva 250 mil. CZK
- povinnost podat návrh na povolení spojení, bez povolení není možno fúzi uskutečnit
- zjednodušené a standardní řízení
- 1 měsíc nebo 1+4 měsíce

Ochrana hospodářské soutěže VII

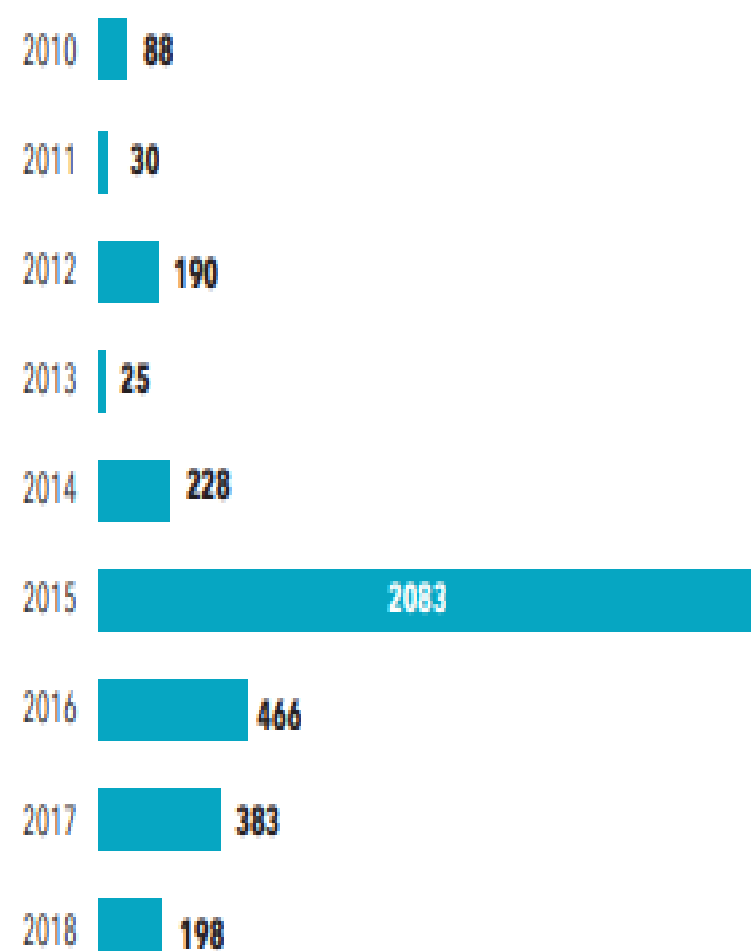
Tresty za porušení pravidel HS

- pokuta až do výše 10 % z obrátu za předcházející účetní období nebo do 10 milionů Kč
- zohledňuje se: závažnost, délka trvání, úmysl, spolupráce s úřadem, leniency, narovnání
- pokuta nesmí mít likvidační charakter
- v případech bid riggingu možno uložit zákaz účasti ve VZ
- pořádkové pokuty (neposkytnutí informace, neposkytnutí součinnosti při místním šetření)

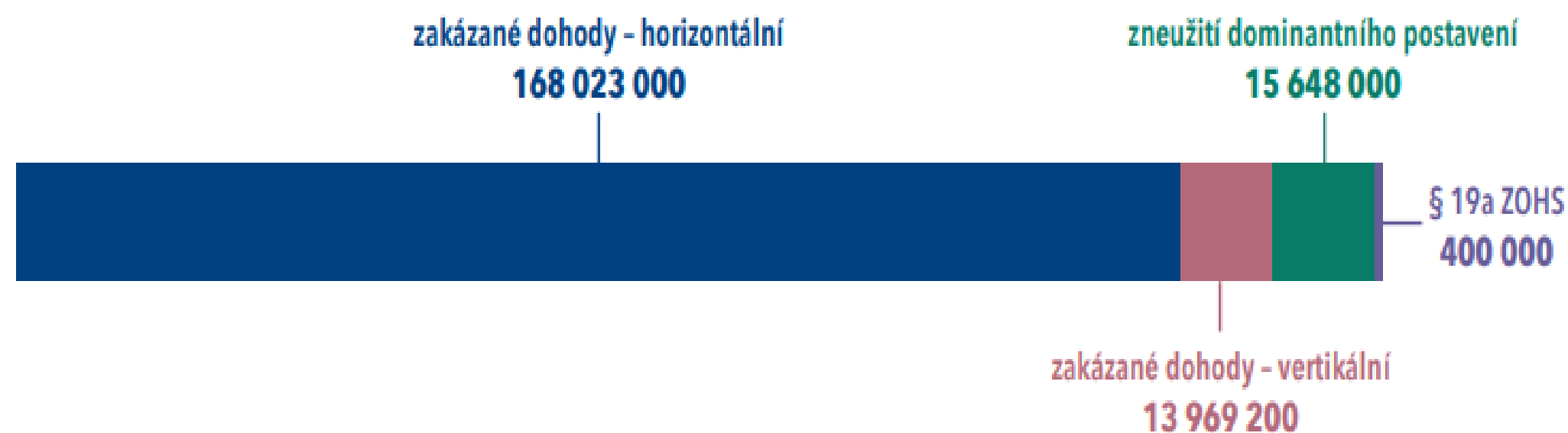
Ochrana hospodářské soutěže VIII

Statistika

Výše uložených sankcí v I. stupni v milionech Kč

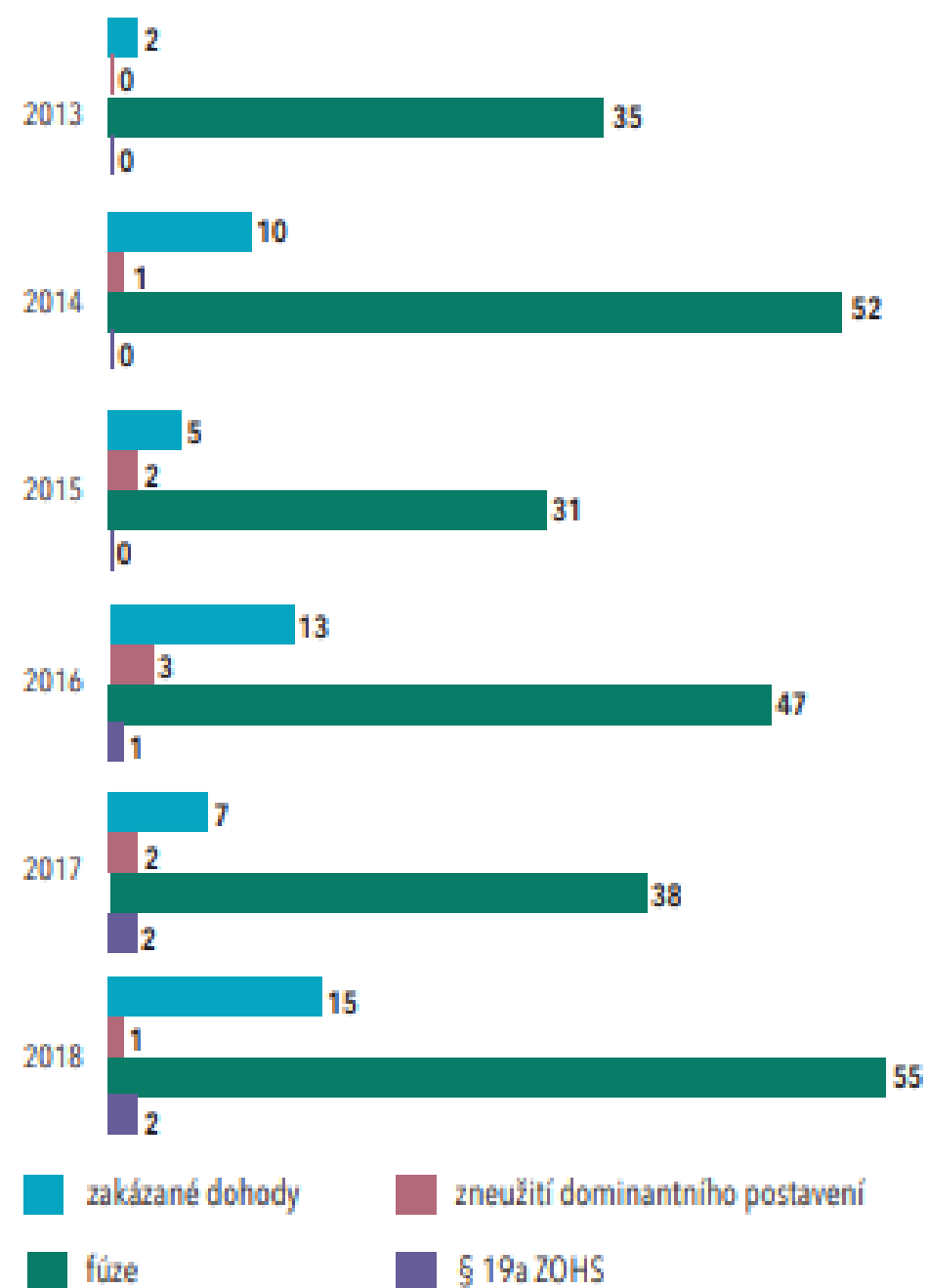
Pokuty uložené v jednotlivých oblastech HS v Kč

Ochrana hospodářské soutěže IX

Statistika

Počty vydaných rozhodnutí v oblasti HS

Významná tržní síla

- **Zákon č. 395/2009 Sb.**, o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití
- účinný od 1. února 2010
- v roce 2016 proběhla významná novelizace
- obchodní řetězce s obrátem nad 5 mld. Kč mají VTS
- vztahy mezi obchodními řetězci a jejich dodavateli
 - splatnost faktur, písemné smlouvy, poplatky

Veřejné zakázky I

- **zákon č. 134/2016 Sb.**, o zadávání veřejných zakázek
- dozor nad formálním postupem zadavatele v zadávacím/koncesním řízení – nikoliv zakázky malého rozsahu
- do října 2016 zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách
- zákon č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících

- **základní zásady VZ:**
 - transparentnost
 - zákaz diskriminace
 - rovný přístup k uchazečům
 - přiměřenost

Veřejné zakázky II

Správní řízení

- zahajuje se na návrh nebo ex offó
 - postup dle speciální úpravy+ subsidiárně správní řád + přestupky
 - řada povinností účastníků – koncentrace řízení
 - lhůty dle správního řádu – 60 dní
 - **Návrhové správní řízení**
 - návrh může podat jen subjekt, který může plnit zakázku
 - návrhu musí předcházet námitky zadavateli
 - s návrhem musí být složena kauce ve výši 1 % z ceny, nejméně 50 000 CZK, max. 10 mil. CZK
 - může návrh zamítnou nebo uložit nápravné opatření – zrušit úkony zadavatele nebo celé zadávací řízení
 - pokud je již uzavřena smlouva, pak se řízení zastavuje
-

Veřejné zakázky III

Správní řízení zahájené ex offó

- účastníkem jen zadavatel
- většinou již je uzavřena smlouva, pak přichází v úvahu jen pokuta, do 10 mil. CZK nebo do 10 % z ceny zakázky

Návrh na zákaz plnění ze smlouvy

- jediná možnost jak napadnout postup po uzavření smlouvy (nelze ex offo)
- pokud nedošlo ke zveřejnění informace o zahájení zadávacího řízení
- pokud byl porušen zákaz uzavřít smlouvu
- uložení zákazu plnění/s odkladem až na 1 rok + pokuta
- upuštění od uložení zákazu kvůli důvodům hodným zvláštního zřetele spojeným s veřejným zájmem

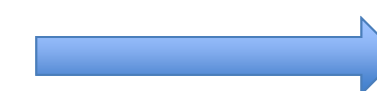
Veřejné zakázky IV

Blokační lhůta

Zadavatel nesmí uzavřít smlouvu:

- před uplynutím lhůty pro podání námitek
- do doby doručení rozhodnutí o námitkách stěžovateli, byly-li námitky podány,
- před uplynutím lhůty pro podání návrhu na zahájení řízení o přezkoumání úkonů zadavatele, pokud podané námitky odmítl,
- ve lhůtě 60 dnů ode dne zahájení řízení o přezkoumání úkonů zadavatele

Pokud uplyne blokační lhůta a běží řízení před ÚOHS

předběžné opatření

Veřejné zakázky V

Předběžné opatření

- ukládá úřad buď ex offo nebo na návrh účastníka, a to k zajištění účelu správního řízení
- nelze uložit v řízení o návrhu na zákaz plnění ze smlouvy
- zakazuje uzavřít smlouvu s vybraným uchazečem, nebo pozastavuje celé zadávací řízení
- platí až do právní moci rozhodnutí ve věci, pokud není zrušeno

Veřejné zakázky VI

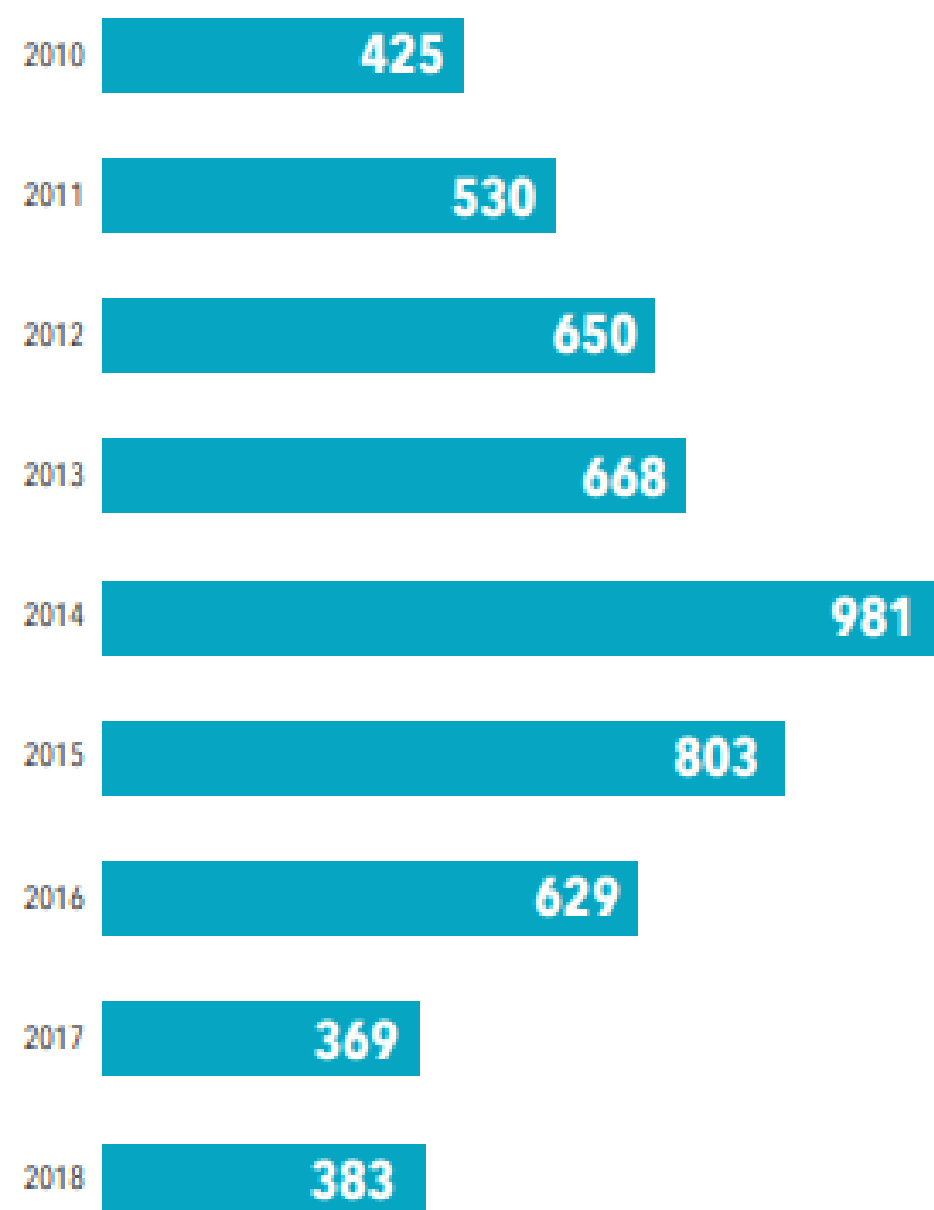
Nejčastější pochybení

- nepřiměřené/diskriminační kvalifikační předpoklady
- neoprávněné zrušení zadávacího řízení
- neurčité/nejednoznačné zadávací podmínky
- nesprávné posouzení a hodnocení nabídek (MNNC)
- nevyhloučení dodavatele, který nesplnil požadavky
- porušení uveřejňovacích povinností – profil zadavatele, věstník
- zadání mimo zákon
- neoprávněné užití JŘBU

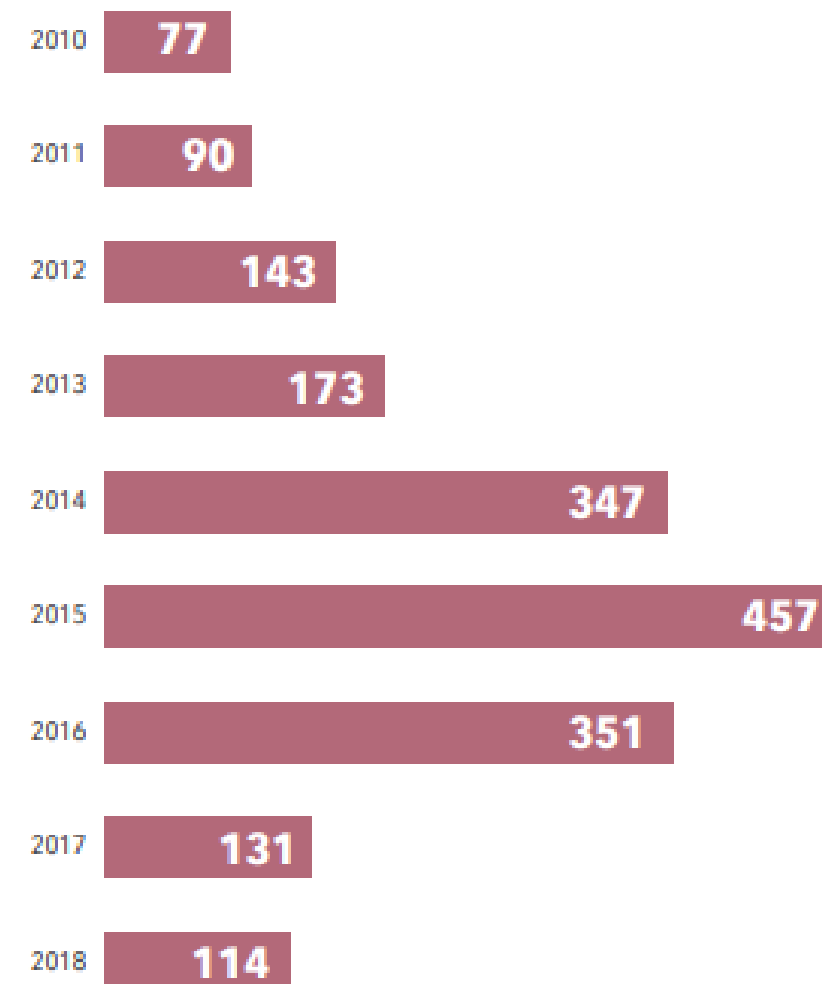
Veřejné zakázky VII

Statistiky

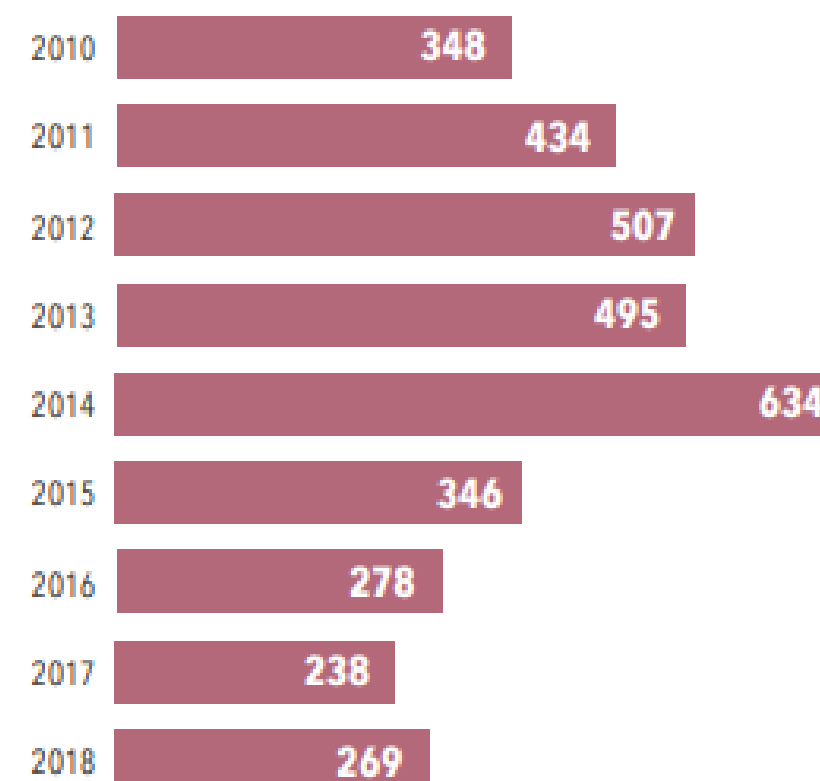
Celkový počet zahájených správních řízení v I. stupni

Počet správních řízení zahájených z moci úřední

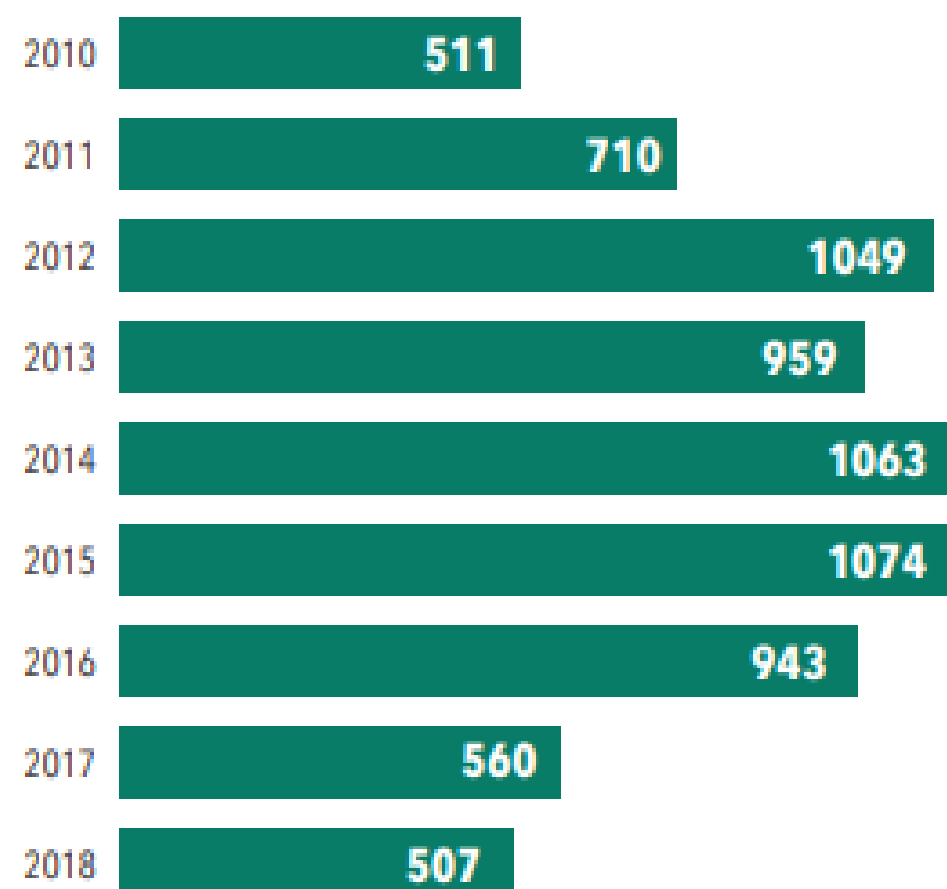
Počet doručených návrhů na zahájení správního řízení

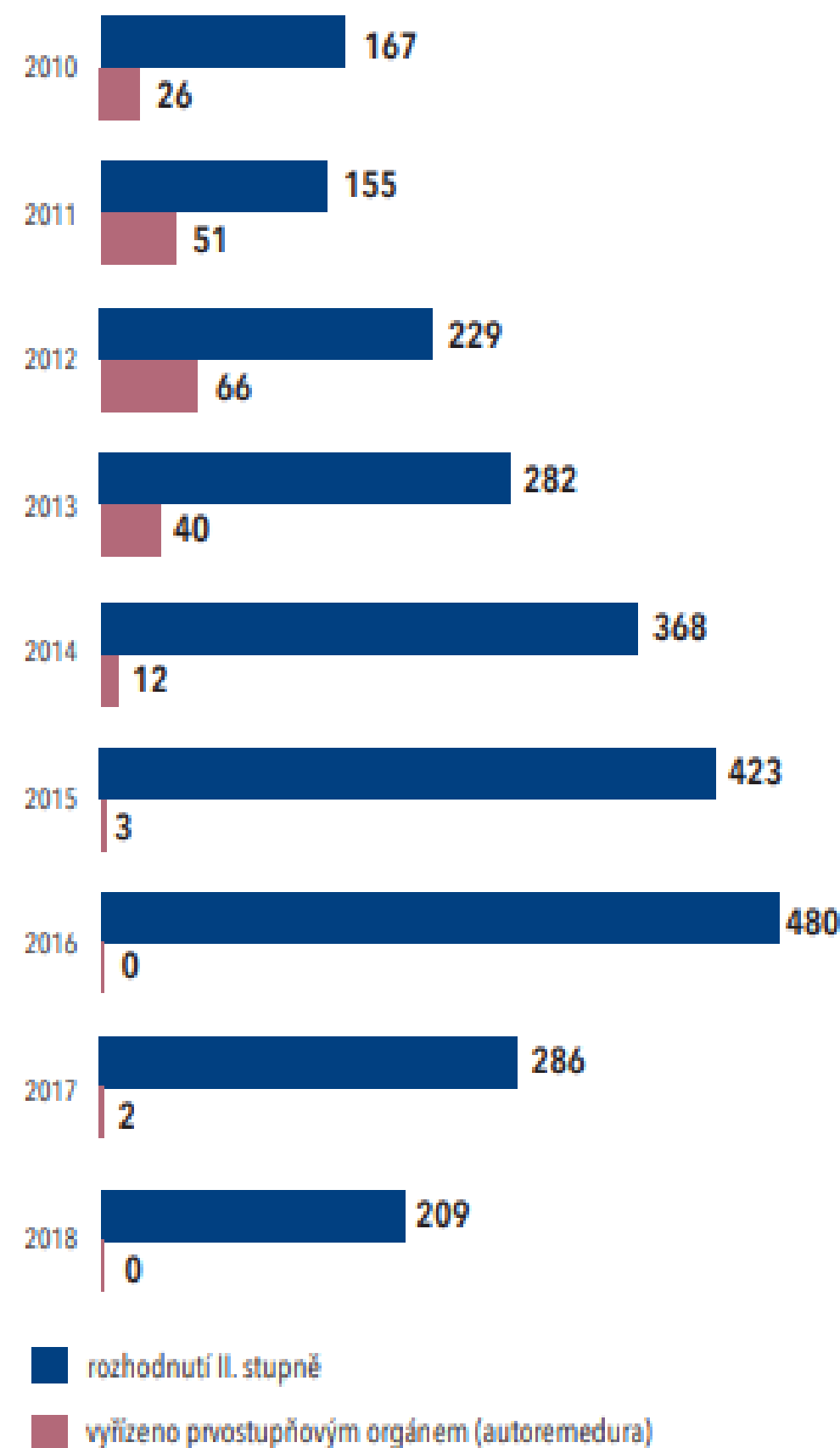
Veřejné zakázky VIII

Statistiky

Počet vydaných rozhodnutí I. stupně

Počet rozkladů vyřízených v řízeních o rozkladech

Veřejné zakázky IX

Podněty	přijaté podněty	254	
	• z toho zaplacen poplatků	98	
	veřejné zakázky přezkoumávané na základě přijatých podnětů	92	
Správní řízení	zahájená správní řízení celkem	383	
	• z toho na návrh	269	
	• ex offo	114	
	○ z toho na základě kontrol	16	
	neukončená správní řízení k 31. 12. 2018	27	
Rozhodnutí I. stupně	vydaná prvostupňová rozhodnutí celkem	507	
	• z toho rozhodnutí vydaná ve věci	242	
	• příkazy	36	
	přehled výroků meritorních rozhodnutí	nápravné opatření	100
		uložení pokuty	89
		zastavení řízení zahájeného z moci úřední pro nezjištění důvodů pro uložení nápravného opatření	2
		zamítnutí návrhu pro nezjištění důvodů pro uložení nápravného opatření	49
		procesní důvody	115
	• předběžná opatření	149	
	○ rozhodnutí o předběžném opatření	87	
	○ rozhodnutí o zamítnutí předběžného opatření	53	
	○ rozhodnutí o zrušení předběžného opatření	9	
	Pokuty	počet uložených pokut	89
celková výše uložených pokut		7 764 500 Kč	
• z toho 36 pokut příkazem		916 500 Kč	
• 23 pokut rozhodnutím		5 540 000 Kč	
• 30 pokut rozhodnutím po odporu proti příkazu		1 308 000 Kč	
Pravomocně uložené pokuty (k 31. 12. 2018)		76 v hodnotě 3 490 000 Kč	
Náklady řízení	počet uložených nákladů řízení	139	
	celková výše uložených nákladů řízení	3 045 00 Kč	
	Pravomocně uložené náklady řízení (k 31. 12. 2018)	116 v hodnotě 2 581 000 Kč	
Kauce	celková výše složených kaucí	152 974 825,69 Kč	
	• z toho kauce propadlé do státního rozpočtu	10 677 576,10 Kč	

Veřejné zakázky X

Rozhodovací činnost ve druhém stupni v oblasti veřejných zakázek

Počet rozkladů podaných proti prvoinstančním rozhodnutím		188
Zahájená správní řízení II. stupně		188
Správní řízení znovuotevřená vzhledem k zrušujícím rozsudkům správních soudů		14
Správní řízení II. stupně neukončená k 31. 12. 2018		40
Vydaná rozhodnutí o rozkladech	celkem	209
	z toho	139
	• potvrzeno rozhodnutí I. stupně a rozklad zamítnut	
	• zrušeno rozhodnutí I. stupně a vráceno Úřadu k dalšímu řízení	31
	• zrušeno rozhodnutí I. stupně a správní řízení o rozkladu zastaveno	21
	• rozklad zamítnut pro nepřipustnost	3
	• rozhodnutí I. stupně změněno	1
	• usnesení předsedy o zastavení řízení o rozkladu (pro zpětvzetí rozkladu)	9
• zrušeno rozhodnutí I. stupně	5	
Počet rozkladů vyřízených prvním stupněm (autoremedura)		0
Procesní usnesení předsedy Úřadu		42
Rozhodnutí vydaná předsedou Úřadu o nařízení předběžného opatření		5
Opravné rozhodnutí předsedy Úřadu		1
Pokuty	počet uložených pokut	38
	výše uložených pokut	4 285 000 Kč

Veřejná podpora I

Zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory

- ÚOHS je centrální koordinační, poradenskou, konzultační a monitorovací jednotkou pro všechny oblasti veřejné podpory kromě zemědělství a rybolovu (MZe)
- od 2004 nemá ÚOHS rozhodovací pravomoc, o všech veřejných podporách se rozhoduje Evropská komise
- V 2014 dokončena modernizace veřejné podpory

Veřejná podpora II

- Znaký VP
 - veřejné prostředky
 - zvýhodnění (selektivita)
 - narušuje hospodářskou soutěž
 - ovlivňuje obchod mezi MS
- Forma: přímé dotace, státní záruky, daňové úlevy, privatizace za zvýhodněnou cenu, navyšování základního kapitálu, úvěry, půjčky a promíjení plateb sociálního a zdravotního pojištění.
- poskytována jen tam, kde je to nezbytné k nápravě tržních selhání
- blokové výjimky – GBER, SGEI
- programy + jednotlivé podpory – nutno notifikovat
- podpora de minimis (200 000 eur ve 3 letech)

Děkuji za pozornost

Mgr. Martin Švanda
martin.svanda@uohs.cz

www.uohs.cz
https://twitter.com/UOHS_CZ

